ОБЛЫСТЫҚ САРАПТАМАЛЫҚ КЕҢЕС

ҚО ББД ОӘО
УМЦ РО КО

АВТОРЛЫҚ МАТЕРИАЛДАР:

түрлері, құрылымы, бекіту тәртібі

Қарағанды облысында білім беруді дамытудың оқу-әдістемелік орталығы

АТТЕСТАТТАУ ТАЛАПТАРЫ

біліктілік санаттары және міндетті авторлық материалдар

Педагог-модератор

Авторлық материалдардың түрлері

- **Дидактикалық материалдар (тапсырмалар жинағы, сабақтар/оқу іс-әрекеті/іс-шаралар әзірлемелерінің жинағы/жұмыс дәптерлері, тренажерлер)**

немесе

- Оқу, әдістемелік құралдар

немесе

- Әдістемелік ұсынымдар

Бекіту деңгейі

Білім беру ұйымының әдістемелік кеңесі

Педагог-сарапшы

Авторлық материалдардың түрлері

- **Дидактикалық материалдар (тапсырмалар жинағы, сабақтар/оқу іс-әрекеті/іс-шаралар әзірлемелерінің жинағы/жұмыс дәптерлері, тренажерлер)**

немесе

- Оқу, әдістемелік құралдар

немесе

- Әдістемелік ұсынымдар

Бекіту деңгейі

Аудандық/қалалық білім бөлімінің әдістемелік кеңесі

Педагог-зерттеуші

Авторлық материалдардың түрлері

- Оқу, әдістемелік құралдар

немесе

- Әдістемелік ұсынымдар

немесе

- Авторлық бағдарламалар

Бекіту деңгейі

- ББ жанындағы оқу-әдістемелік кеңеспен

немесе

- Білім беру саласындағы уәкілетті орган жанындағы РОӘК (Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы)

немесе

- ТжКББ ұйымдары үшін РОӘК

немесе

- ҚБ РОӘО жанындағы РОӘК

немесе

- АИББД ҰҒПРО жанындағы РОӘК

Педагог-шебер

Авторлық материалдардың түрлері

- **Авторлық бағдарламалар**

Бекіту деңгейі

- Білім беру саласындағы уәкілетті орган жанындағы РОӘК (Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы)

немесе

- ТжКББ ұйымдары үшін РОӘК

немесе

- ҚБ РОӘО жанындағы РОӘК

немесе

- АИББД ҰҒПРО жанындағы РОӘК

Дидактикалық материалдар: түсінігі және жіктелуі

Дидактикалық материалдар — танымдық қызметті белсендіру, білімді игеруді басқару және кері байланысты қамтамасыз ету үшін қолданылатын көрнекі оқу құралдарының, үлестірме материалдардың және цифрлық ресурстардың ерекше түрі.

Жаңартылған мазмұнның басты назары: Тек білім беруге ғана емес, функционалдық сауаттылықты дамытуға бағдарлану.

Оқу-практикалық: Білім мен дағдыны бекіту (жұмыс дәптерлері, тренажерлер, есептер жинағы).

Оқу-әдістемелік: Педагогке әдістемелік қолдау (сабақтар жинағы, кейс-буктер).

Бақылау-өлшеу: Оқу жетістіктерін диагностикалау (ҚБ және ЖБ арналған тест жинақтары).

Анықтамалық-ақпараттық: Теориялық материалды жүйелеу (хрестоматиялар, сөздіктер, анықтамалықтар).

Цифрлық (ЦБР): Интерактивті өзара әрекеттесу (виртуалды зертханалар, электронды оқулықтар).

Тапсырмалар, есептер және жаттығулар жинағы

Титул парағы, мазмұны, түсіндірме жазба (тұжырымдама, мақсат-міндеттер, мақсатты аудитория).

Әдістемелік нұсқаулар (қалай жұмыс істеу керек).

Негізгі бөлім

Стимул (Контекст)

Стимулға арналған тапсырмалар:

- A - Жабық
- B - Ашық
- C - Толық жауапты қажет ететін.

Бағалау құралдары, Пайдаланылған әдебиеттер тізімі, Қосымшалар.

Мазмұнға қойылатын талаптар:

- Типтік оқу бағдарламасындағы оқу мақсаттарына сәйкестігі.
- Оқуда қиындықтары бар және ЕҚБ оқушыларға бейімделуі.
- Күрделілігі жоғары (жеке, жұптық, топтық) тапсырмалардың болуы.
- Алған білімді стандартты және жаңа жағдайларда қолдану мүмкіндігі.
- Өзін-өзі, өзара және топтық бағалау құралдарының болуы.

Жұмыс дәптерінің құрылымы мен мазмұны

01 Титул парағы

Стандарттарға сәйкес ресімделеді.

02 Алғысөз

«Оқушыға үндеу», дәптердің мақсаты.

03 Шартты белгілер

Навигацияға арналған пиктограммалар (ойлан, оқулықтан тап).

04 Мазмұны

Бөлімдер мен тақырыпшалар.

05 Түсіндірме жазба

Тұжырымдама, мақсат, бағдарламамен байланыс, күтілетін нәтиже.

06 Ақпараттық-теориялық блок

Тірек конспектілер, глоссарий, алгоритмдер/жаднамалар.

07 Негізгі (практикалық) блок

Репродукцияға, білімді қолдануға және шығармашылыққа арналған тапсырмалар.

08 Бақылау және рефлексия блогы

Өзін-өзі тексеру парақтары (Check-lists), бақылау тапсырмалары, рефлексия шкаласы («табыс баспалдағы»).

09 Қосымшалар

Анықтамалық кестелер, ұсынылатын көздер, жазбаларға арналған орын.

Дәптерде бақылау сұрақтары, ситуациялық есептер, логикалық-дидактикалық құрылымдар және зертханалық жұмыстарға нұсқаулықтар болуы мүмкін.

Сабақ / Оқу қызметі әзірлемелерінің жинағы

Мемлекеттік стандартқа сәйкес логикалық бірізділікпен құрылған сабақ сценарийлерін біріктіретін жүйеленген оқу-әдістемелік басылым. Негізгі мақсат – оқыту сапасына кепілдік беру үшін білім беру процесін технологияландыру.

1. **Титул парағы.**
2. **Мазмұны.**
3. **Түсіндірме жазба.**
   Жетекші идея, тәжірибе жаңалығы, қолдану шарттары.
4. **Күнтізбелік-тақырыптық жоспар (КТЖ).**
5. **Негізгі бөлім.**
   Сабақ паспорты, Технологиялық карта / Сабақ барысы, Дидактикалық құралдар, Саралау.
6. **Дидактикалық блок.**
   Үлестірме материалдар, презентациялар.
7. **Диагностикалық блок.**
   Бағалау критерийлері, жауап кілттері.
8. **Қорытынды бөлім.**
   Әдебиеттер, глоссарий, қосымшалар.

Тест тапсырмаларының жинағы (Бақылау-өлшеу материалдары)

Оқушылардың оқу жетістіктерін объективті және жедел бағалауға арналған.
Мақсаты: Білім сапасын бақылауды объективтендіру (Диагностикалық, Оқытушы, Стандарттаушы қызметтер).

01
Титул парағы

02
Мазмұны

03
Түсіндірме жазба:
Бағалау түрі, валидтілік пен сенімділік (апробация), тапсырмалар сипаттамасы.

04
Кіріспе-әдістемелік блок:
Тест спецификациясы (Блум таксономиясы), педагог пен оқушыға нұсқаулық.

05 Негізгі блок (Тапсырмалар банкі)

- **Жабық типті**
- **Ашық типті**
- **Сәйкестендіру**
- **Бірізділік**

06
Бағалау блогы:
Кілттер, балл қою схемасы, бағаға айналдыру шкаласы.

07
Қорытынды бөлім:
Әдебиеттер, глоссарий, қосымшалар.

Оқу тренажері: дағдыларды автоматтандыру

Нақты практикалық дағдыларды қарқынды пысықтауға және типтік қателерді жоюға арналған мамандандырылған дидактикалық құрал.

Міндеттері: Алгоритмдеу, Көп мәрте қайталау, Саралау, Өзін-өзі түзету.

Түсіндірме жазба

Қандай дағды автоматтандырылады, жұмыс алгоритмі (жиілік пен уақыт).

Тірек (теориялық) модуль

Қысқаша сызба-алгоритм, ереже, визуалды тірек.

Жаттығу модулі (Практика)

Тренажердің негізгі "денесі".
Деңгейлер: "Үлгі бойынша", "Реконструкция", "Вариативтілік".

Диагностикалық модуль

Нұсқаусыз орындалатын бақылау жаттығуы, үлгерім нормативтері.

Кері байланыс блогы

Жауап парақтары (кілттер), қателерді талдау.

Дидактикалық материалдарды салыстыру матрицасы

Материал түрі	Негізгі мақсаты	Құрылымдық бірлігі	Қашан қолдану керек
Тапсырмалар жинағы	Функционалдық сауаттылықты дамыту	Кластер (Стимул + сұрақтар)	ББЖМ, PISA, БЖБ/ТЖБ дайындық
Жұмыс дәптері	Өзіндік жұмысты ұйымдастыру	Сабақ / модуль	Әр сабақта, қашықтан оқыту
Оқу тренажері	Тар дағдыны автоматтандыру	Бір типті жаттығулар блогы	Техниканы пысықтау, олқылықтарды жою
Тест жинағы (БӨМ)	Білім деңгейін диагностикалау	Тест тапсырмасы	Қорытынды бақылау, ҰБТ
Сабақтар жинағы	Педагогикалық тәжірибені тарату	Технологиялық карта + ресурстар	Аттестаттау, оқу процесін қамтамасыз ету

Оқу құралының құрылымы

Оқулықты ішінара немесе толық алмастыратын немесе толықтыратын, оқушыларға арналған басылым.

Мақсаты: Білімді кеңейту, тереңдету және өзіндік оқу қызметін ұйымдастыру.

1. **Титул парағы.**
2. **Мазмұны.**
3. **Кіріспе:** Оқушыға үндеу, тақырыптың маңыздылығы, нұсқаулық.
4. **Негізгі бөлім (тарауларға/модульдерге бөлінген):**
   - Ақпараттық-теориялық блок (мәтіндер, сызбалар).
   - Практикалық блок: А (репродуктивті), В (конструктивті), С (шығармашылық) деңгейлері.
5. **Бақылау және өзін-өзі бақылау блогы:** Тесттер, жоба тақырыптары.
6. **Анықтамалық-ақпараттық блок:** Глоссарий, кілттер, әдебиеттер.

Әдістемелік құрал: педагогтерге арналған кешенді құрал

Титул парағы & Мазмұны.

Түсіндірме жазба: Өзектілігі, мақсат-міндеттері, күтілетін нәтижелер.

Практикалық (негізгі) бөлім: Оқу-тақырыптық жоспар, конспектілер, зертханалық жұмыстарға нұсқаулар.

Әдебиеттер & Қосымшалар.

Теориялық-әдістемелік бөлім: Автордың жетекші идеясы, технологиялар сипаттамасы.

Бақылау және диагностика бөлімі: Бақылау түрлері, бағалау нормалары, БӨМ банкі.

Әдістемелік ұсынымдар: «Қалай жасау керек?» алгоритмі

ТҰЖЫРЫМ ЖӘНЕ МАҚСАТ

Педагогикалық мәселені шешу кезіндегі іс-әрекеттер алгоритмін ашатын нұсқаулық сипаттағы басылым.

Басты айырмашылығы: нақтылық және нұсқаулық сипат («осылай жаса»).

Авторлық бағдарлама: түсінігі және жіктелуі

Білім беру мазмұнын (вариативті компонент, факультатив, үйірме) айқындайтын нормативтік құжат.
Басты белгісі:
Тұжырымдаманың түпнұсқалығы, тәсілдердің жаңалығы, авторлық әдістеме.

Әзірлеу тәсілі бойынша:
Бейімделген (бейімдеу),
Комбинаторлық (жаңа үйлесімдер),
Радикалды (түбегейлі жаңарту).

Жаңалық деңгейі бойынша:
Инновация (жергілікті),
Өнертабыс (жаңалыққа үміткер),
Жаңалық ашу (бұрын белгісіз).

Даму ерекшеліктері бойынша:
Жалпы (білім алушылардың кең ауқымына бағдарланған),
Арнайы (дарынды немесе ЕҚБ балаларға арналған).

Қолжетімділік | Ғылымилық | Жас ерекшеліктерін ескеру | Көрнекілік | Теория мен практиканың байланысы | Жекелендіру | Нәтижелілік

Авторлық бағдарламаның архитектурасы (Оқу жүктемесінсіз)

БАСТЫ ЕРЕЖЕ:

ПРОЦЕСКЕ емес, НӘТИЖЕГЕ бағдарлану.

Сағаттарды көрсетпей, оқу жоспары мен кестесіне байланбайды! Сағаттарды критерий ретінде пайдалануға жол берілмейді.

А Кластері: Тұжырымдамалық іргетас

1. Титул парағы | 2. Түсіндірме жазба | 3. Мақсат пен міндеттер (Мониторинг негізіндегі тәсілдер) | 4. Тұжырымдама.

Б Кластері: Мазмұны және Іске асыру

5. Мазмұндық модульдер (Аналитикалық -> Жобалық -> Практикалық -> Мониторингтік -> Рефлексивті) | 6. Іске асыру формалары | 9. Әдістемелік қамтамасыз ету.

В Кластері: Бағалау және Тиімділік

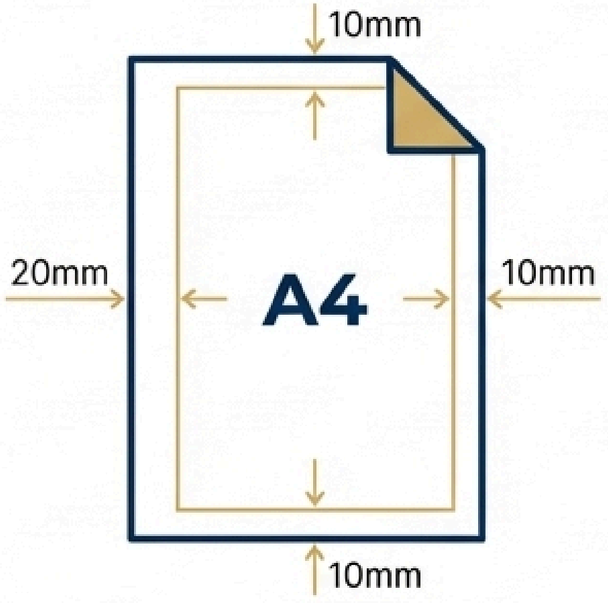
7. Бағалау және мониторинг (Индикаторлар және Құралдар) | 8. Күтілетін нәтижелер.

Г Кластері: Қорытындылау және Ресімдеу

10. Қорытынды | 11. Әдебиеттер тізімі | 12. Қосымшалар.

Авторлық материалдарды ресімдеуге қойылатын техникалық талаптар

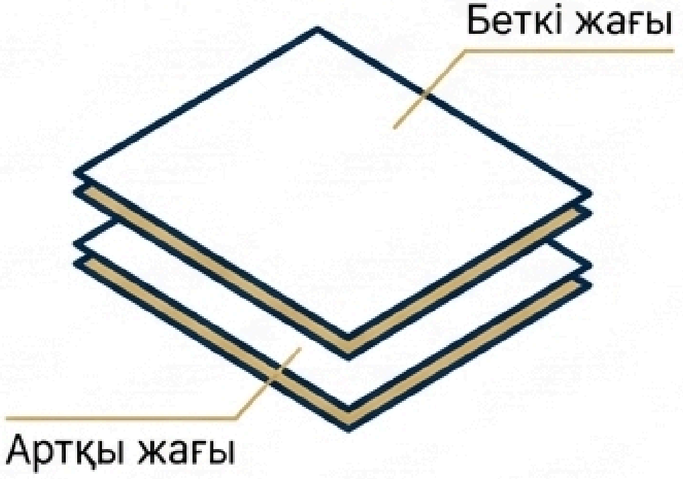
Құжат және мәтін параметрлері

Шрифт: Times New Roman, 14 пт.
Интервал: Бір
Азат жол: 1,25 см.
Нөмірлеу: Төменгі оң жақ бұрышта (титул, мазмұны нөмірленбейді).

Титул парағының архитектурасы

МАҢЫЗДЫ: Титул парағы және авторлардың аты-жөні материалмен бір файлда болуы керек!
(Беткі және артқы жағы).

Визуалды элементтер және деректер

Суреттер: Нақты (ақ-қара немесе түрлі-түсті), JPEG форматы.
Кестелер, суреттер: Ортасында орналасады, қолтаңбалары KZ Times New Roman, 12 пт.

Титул парағын ресімдеу үлгісі

Қарағанды облысының
білім басқармасы...

КЕЛІСІЛДІ **БЕКІТЕМІН**

Физика сабақтарында оқушылардың креативті ойлауын дамыту бойынша әдістемелік ұсынымдар

Қарағанды
2026

Автор-құрастырушы (әзірлеуші):
ФИО, лауазымы, қолы. _____

Пікір жазушылар (Рецензенттер):
ФИО, лауазымы, дәрежесі. _____

Ұсынылды:
Әдістемелік кеңеспен ұсынылғандығы туралы хаттама нөмірлері мен хатшы/әдіскер қолдары (Мектеп, Білім бөлімі, Облыстық сараптамалық кеңес). _____

Қажетті материалдар тізбесі: Модератор және Сарапшы

Педагог-Модератор - Білім беру ұйымының ОӘК

Өтініш: Авторлық материалдарды қарау туралы.

Апробация актісі: Басшы бекіткен, нәтижеліліктің толық сипаттамасы, кестелер/диаграммалар.

Плагиатқа анықтама: Бірегейлігі 50%-дан кем емес.

Авторлық материал (дидактикалық материал, оқу құралы, әдістемелік ұсыным, әдістемелік құрал). 3 автордан артық емес.

Педагог-Сарапшы - Білім бөлімінің ОӘК

Ұсыным хат (Представление): Ұйым басшысынан.

Өтініш & Апробация актісі.

Пікір (1 дана): «Педагог-зерттеуші» немесе «Педагог-шебер» санаты бар бейінді педагогтен.

Хаттамадан үзінді: Білім беру ұйымының ӘК (мөрмен бекітілген).

Плагиатқа анықтама және авторлық материал

Облыстық сараптамалық кеңеске (ОСК) ұсынылатын материалдар тізбесі

Педагог-сарапшы
(облыстық ұйымдар үшін)

- Негізгі құжаттар (ұсыным хат, өтініш, хаттамадан үзінді).
- Апробация актісі мен пікір (2 дана).
- Бірегейлікті тексеру (50% артық) немесе Каспи арқылы төлем туралы түбіртек.
- Авторлық материал (дидактикалық материал, оқу құралы, әдістемелік ұсыным, әдістемелік құрал).

Педагог-зерттеуші
(Кеңейтілген сараптама)

- Негізгі құжаттар (ұсыным хат, өтініш, хаттамадан үзінді).
- Апробация актісі (толық сипаттамамен)
- Пікір (2 дана): ғылыми қызметкерлер немесе “Зерттеуші”/”Шебер” педагогтерден
- Бірегейлікті тексеру (60% артық) немесе Каспи арқылы төлем туралы түбіртек.
- Авторлық материал (оқу құралы, әдістемелік ұсыным, әдістемелік құрал, авторлық бағдарлама).

Педагог-шебер
(Жоғары масштабтау деңгейі)

- Негізгі құжаттар (ұсыным хат, өтініш, хаттамадан үзінді), жеке іс парағы, жарияланымдар тізімі (кемінде 2)
- Апробация актісі (2 ұйымнан акт, 1 толық оқу жылы)
- Пікір (2 дана): ғылыми қызметкерлер немесе ”Шебер” педагогтерден)
- Бірегейлікті тексеру (60% артық) немесе Каспи арқылы төлем туралы түбіртек.
- Тек қана **авторлық бағдарлама**.